کسب و کار

مالکیت؛ حلقه مفقوده کسب و کارهای خانوادگی

تصویری که از کسب‌وکار خانوادگی در رسانه‌ها می‌بینیم معمولا یک مادر دوست‌داشتنی است که یک مغازه سیار دارد یا یک خانواده فوق‌العاده ثروتمند و بهشت تاکنون آمد که از پشت به هم خنجر می‌زنند؛ مثل سریال وراثت که از HBO پخش می‌شود.

حقیقت این است که بعضی از موفق‌ترین و قدیمی‌ترین کسب‌وکارها، کسب‌وکارهای خانوادگی هستند اما وارد کردن الگوها و قوانین خانواده به یک کسب‌وکار می‌تواند علاوه بر فرصت‌هایی که ایجاد می‌کند انواع و اقسام چالش‌ها را به همراه داشته باشد.

«جان بارون» و «رابرت لاکنارو» هم درباره کسب‌وکارهای خانوادگی مطالعه می‌کنند، هم به آنها مشاوره می‌دهند. آنها معتقدند «مالکیت» خیلی مهم است و بیشتر مردم این را نمی‌دانند. این دو با هم موسسه «نابان گلوبال» را تاسیس کرده‌اند که حوزه فعالیتش را ارائه مشاوره به کسب‌وکارهای خانوادگی است. آنها کتابی هم در این رابطه نوشته‌اند. دن دو اخیرا مهمان «وکرت نیکیش»، دبیر ارشد مجله کسب‌وکار هاروارد بوده‌اند. چکیده‌ای از گفت‌وگویشان را با هم می‌خوانیم.

کرت: خوش آمدید خواندن کتاب شما باعث شد در باره مفهوم مالکیت بیشتر فکر کنم؛ ما تعبیرهای متفاوتی از مالکیت داریم. می‌توانی مالک بخشی از سهام یک شرکت باشی. مالکیت در درون سازمان معمولا به معنای رهبری است. مالکیت در کسب‌وکار خانوادگی معنایش کاملا متفاوت است.

راب: حق با توست. بیایید اول کسب‌وکار خانوادگی را تعریف کنیم. تعریف‌های مختلفی وجود دارد اما بهترین تعریف از نظر ما، شرکتی است که متعلق به دو یا چند نفر از اعضای یک خانواده است و به فروشی و البته بخشی از مالکیتش نیز در دست افرادی است که نمی‌شناسی اما در کسب‌وکار خانوادگی همه چیز متفاوت است. شاید شش خواهر و برادر داشته باشی که با هم مالک یک کسب‌وکار باشید. هر کدام ویژگی‌های متفاوتی دارند و به‌عنوان انسان، ویژگی‌ها و خواسته‌هایشان مهم است و البته، روابطشان نیز خیلی خیلی مهم است. آنها اهل رقابت هستند و دائم با هم دعوا دارند یا با هم کنار می‌آیند؟ چون هر کدام داستانی بسیار متفاوت خواهد بود. نحوه تصمیم‌گیری‌شان نیز باید در نظر گرفته شود. مثلا در خانواده ما، تصمیم‌گیری در مورد اینکه چه فیلمی ببینیم خیلی سخت است. اگر با خانواده یک کسب‌وکار شروع کنی، همه‌تان باید با هم بنشینید و در مورد اینکه می‌خواهید چه کنید، تصمیمات بزرگ بگیرید.

کرت: و بعد بروید خانه و با هم تصمیم بگیرید که کدام فیلم بهتر است.

راب: بله دقیقا باید به‌عنوان یک خانواده کنار هم باشید.

جان: مالکیت بخش بزرگی از زندگی ملت است. منظورم این است که متلا اوقتی مالک یک چیز هستی، مثلا خانه یا ماشینت، این یعنی فی‌نفسه تو در مورد‌ش تصمیم‌های مهم بگیری. این توهستی که تصمیم می‌گیری چه کسی به خانه‌ات بیاید، دیوارها چه رنگی باشند. آیا قصد فروش را داری؟ به چه کسی؟ کی آماده‌ای؟ و ما دیدیم که در گفت‌وگوهای مربوط به کسب‌وکار، اتری از این سوالات نیست. دلیلش این است که وقتی ما درباره کسب‌وکار حرف می‌زنیم، به چشم یک شرکت سهامی عام به آن نگاه می‌کنیم.

در یک شرکت سهامی عام، مالکان واقعا کار زیادی انجام نمی‌دهند. سهم را ارزان می‌خرند و گران می‌فروشند. امضا می‌کنند. اما بخش اعظمی از قدرت مالکیت به هیات‌مدیره و مدیریت واگذار شده من در مدرسه کسب‌وکار کلمبیا هم تدریس می‌کنم. به آنها مالکیت یاد نمی‌دهیم. مدیریت یاد می‌دهیم. در یک کسب‌وکار خانوادگی، مالکان موسسات اتزامی نیستند. یا افرادی که سهام تجارت کنند. آنها افراد واقعی هستند. آنها با هم وارد یک اتاق می‌شوند و با هم قدرت را تمرین می‌کنند که آن را مالکیت کسب‌وکار با خودش به ارمغان آورد.

کرت: و این قدرت‌ها دقیقا چیستند که در یک شرکت سهامی عام به هیات‌مدیره اعطا می‌شوند اما در یک مالکیت خانوادگی، به آن شکل ترسیم نشده‌اند؟

کرت: یکی از مسائلی که این روزها شرکت‌ها با آن مواجهند، فشار نسلی است. برای همین، همه سعی دارند ارزش‌های نیروهای جوان‌تر و متنوع‌تر را در سازمان‌ها ترویج کنند. این در کسب‌وکارهای خانوادگی چطور نمود پیدا می‌کند؟

راب: این برای کسب‌وکارهای خانوادگی شبیه یک ماجراجویی است چون در بعضی از این شرکت‌ها نه تنها کارکنان و اعضای هیات‌مدیره، بلکه مالکان نیز از نسل‌های مختلف هستند. آنها نسل‌های قبلی را به چالش می‌کشند و سوالات جدید می‌پرسند. مثلا «آیا برای محیط‌زیست کاری انجام می‌دهیم؟» آنها ترندها را دنبال می‌کنند و مسائل روز را مطرح می‌کنند.

جان: واگرسائلی مثل پایداری، محیط‌زیست و تنوع و سهم‌سازی نیروی کار توسط جوانان مطرح شود و سپس در کسب‌وکار اعمال شود، باعث می‌شود کسب‌وکارهای خانوادگی یک سر و گردن از سایر شرکت‌ها بهتر باشند. چون سایر شرکت‌ها مجبورند برای هر چیز کوچکی بهانه بیاورند و همه چیز بستگی دارد به اینکه آیا در فصل آینده رایشان، سود دارد یا نه.

کرت: اگر من یک غریبه باشم و بخواهم برای یک کسب‌وکار خانوادگی کار کنم چه چیزهایی را باید در نظر بگیرم؟

جان: اولا اگر اعضای یک خانواده آنجا کار کنند، تو مرجّلدر هم که پیشرفت کنی نمی‌توانی به رأس هرم برسی چون نام خانوادگی‌ات با آنها یکی نیست. البته در خیلی از این کسب‌وکارها، کسانی که شرکت را می‌گردانند عضو خانواده نیستند و البته کار کردن در این شرکت‌ها مزایایی هم دارد. مثلا اگر ایده‌ای داشته باشی، لازم نیست از سلسله‌مراتب سازمان بالا رود تا تایید شود. می‌توانی سریع آن را عملی کنی. کار کردن در چنین جایی به درد همه نمی‌خورد اما تجربه خارق‌العاده‌ای است و اگر اهلش باشی، می‌توانی از نظر حرفه‌ای به جاهای خوبی برسی.

کرت: در مورد اختلافات و اجتناب از آن حرف زدی این کسب‌وکارها چه اتفاقات دیگری مرتکب می‌شوند؟

راب: یکی از نقاط عطف کسب‌وکارهای خانوادگی که ربطی به مالکیت ندارد، انتقال نسلی است. مثلا از نسل اول به دوم. مشکل مربوط به زمانی است که مالکان فعلی یا همان نسل اول، که مثلا خواهر و برادرهای ۶۰ تا ۷۰ ساله هستند، آمادگی ندارند درباره اینکه می‌خواهند با کسب‌وکارشان چه کنند صحبت نکرده‌اند و اینکه آیا می‌خواهند نسل بعدی را دخالت دهند یا نه. ما متقدیم که انتقال قدرت و گذار به نسل بعدی باید یک فرآیند باشد و اگر درست انجامش دهی، چند سال طول می‌کشد. حتی شاهد بودیم که گاهی ۱۰ سال طول کشیده تا مالکان فعلی، آماده کناره‌گیری شوند. بعضی‌ها بیش از حد صبر می‌کنند و مثلا به ۹۰ سالگی می‌رسند و هنوز کنترل را در دست دارند و آمادگی انتقال قدرت را ندارند. در این سیستم‌ها انتقال قدرت به سختی انجام می‌شود. ممکن است اما اگر زیادی صبر کنی، کارت سخت‌تر می‌شود. باید به این فکر کنی که تکلیف سمت‌ها و وظایف چه می‌شود. کلی نقش هست، به‌خصوص سمت‌های رهبری که باید پر شوند. به‌علاوه باید به دارایی‌ها فکر کنی. آیا این دارایی‌ها مناسب نسل بعدی هستند؟ شاید بخواهی از بین سه کسب‌وکاری که با سه خواهرت شریک هستی، یکی را بفروشی و سومین چیزی که باید نگرانش باشی، ایجاد و تقویت قابلیت‌های نسل بعدی است. اگر قصد داری کسب‌وکار خانوادگی‌ات تا نسل‌ها ادامه یابد، اگر بچه‌ها از اوایل زندگی‌شان با هم جور شوند و شروع کنند به ساختن همدیگر، شانس موفقیت بیشتر می‌شود.

جان: مالکیت مفهوم سختی است چون هیچ کجا به شما یاد نمی‌دهند که چطور یک مالک خوب باشی، به‌نظرم یکی از سختی‌های کسب‌وکارهای خانوادگی این است که چطور میان این دو تعادل برقرار کنیم. چطور از میان دو سر طیف، نقطه وسط را پیدا کنند؟ طیفی که یک سرش این است که بیش از حد همه چیز را تحت کنترل داشته باشی و به هیچ کس هیچ وظیفه‌ای محول نکنی و سر دیگرش این است که کار خودت را کنار بکشی. جوابش سخت است. چالش دارد و امیدواریم که کتاب ما کمک کند مردم بتوانند این مشکل را حل کنند و تعادل را پیدا کنند.

کرت: ممنون از هر دوی شما که دعوت ما را پذیرفتید.

مترجم: مریم مرادخانی

ارسال دو نامه به دولت از سوی شهرداران کلانشهرها؛

دولت هزینه‌های متحمل شده شهرداری‌ها از کرونا را پرداخت کند

شهرداران کلانشهرها دو نامه به رئیس جمهوری و معاون اول نوشتند و در این دو نامه، از دولت برای کمک به شهرداری‌ها درخواست کردند در این نامه همچنین تقاضا کردند که حداقل، هزینه‌هایی که شهرداری‌ها در این دوران داشتند به عنوان هزینه‌های قابل قبول پذیرفته شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، کمال مرادی، دبیرکل مجمع شهرداران کلانشهرهای ایران با اشاره به زیان‌های ناشی از شیوع ویروس کرونا به شهرها بیان کرد: زمانی که مجموعه اقتصادی کلان کشور از ویروس کرونا آسیب ببیند، طبیعی است این رخداد بر درآمدهای شهرداری‌ها به عنوان نهادهای محلی هم تاثیر می‌گذارد.

به گفته او؛ زمانی که کسب و کاری نیست، ساخت و سازها کمرنگ و یا متوقف و بسیاری از فعالیت های اقتصادی در شهرها ضعیف می شود. طبیعتا به همان میزان شهرداری‌ها از نظر کسب درآمد دچار مشکل می شوند. اما مشکل دیگری که برای شهرداری‌ها در این برهه زمانی وجود دارد این است که کرونا هزینه‌های این نهاد را به دلیل رعایت استانداردها و پروتکل‌های بهداشتی هم افزایش داده است.

مرادی با بیان اینکه هزینه های شهرداری‌ها برای نظافت اماکن عمومی شهر و به ویژه در حوزه حمل و نقل عمومی افزایش پیدا کرده است، گفت: در این شرایط که درآمدها به شدت کاهش پیدا کرده و هزینه‌ها افزایش، متاسفانه هیچ اقدام و اتفاق خاصی از سمت دولت برای کمک به شهرداری‌ها رخ نداد.

دبیرکل مجمع شهرداران کلانشهرهای ایران، با بیان اینکه شهرداران کلانشهرها دو نامه به رئیس جمهوری و معاون اول نوشتند، توضیح داد: در این دو نامه، در زمینه کمک به شهرداری‌ها از سوی دولت درخواست شد و این موضوع مطرح شد که حداقل، هزینه‌هایی که شهرداری‌ها در این دوران داشتند به عنوان هزینه‌های قابل قبول پذیرفته شود و دولت هر زمان در شرایط مالی بهتری بود، این هزینه‌ها را پرداخت کند.

بر اساس گزارش سایت شهر، او ادامه داد: نامه نگاری های شهرداران کلانشهرها به ستاد ملی مقابله با کرونا ارجاع شده است و در حال بررسی است. اما انتظار شهرداری ها این است که چون بخش زیادی از خدمات عمومی شهرها که ۷۵ درصد جمعیت کشور را در خود جای داده است از سوی شهرداری ها انجام می‌شود، نیاز مبرم به کمک و حمایت دولت دارند.

زارع تاکید کرد؛

آزادراه غدیر مشکلات ترافیکی البرز و تهران را حل می کند

رئیس کمیسیون تلفیق شورای اسلامی شهر کرج گفت: پروژه آزادراه غدیر (آبیک به چرمشهر) بخش بزرگی از مشکلات ترافیکی استان البرز و تهران را حل می کند.

به گزارش پیام آشنا، عباس زارع عصر یکشنبه در نطق پیش از دستور دویست و سی و هفتمین جلسه رسمی شورا ضمن تشکر و قدردانی از دولت، استانداری و فرارگاه خاتم‌الانبیاء بابت تکمیل و راه‌اندازی بزرگراه غدیر که باهدف - چرمشهر) اظهار کرد: تکمیل و راه‌اندازی بزرگراه غدیر که باهدف کاهش زمان و هزینه سفر و افزایش ایمنی احداث‌شده است تأثیر قابل‌توجهی بر ساماندهی ترافیک و کاهش آلایندگی منطقه دارد.

وی گفت: این پروژه یکی از آزادراه‌های متفاوت توسعه کشور محسوب می‌شود که در یک زمان‌بندی شفرده ساخته‌شده و به بهره‌برداری رسیده است. امیدواریم این آزادراه بتواند تا حدود زیادی بار ترافیک کلافه کننده تهران - کرج - قزوین و آلودگی هوا را کم کند.

رئیس کمیسیون تلفیق شورای اسلامی شهر کرج افزود: پروژه تقاطع غیر همسطح در جبهه شمالی میدان شهید سلطانی با کارفرمائی وزارت راه و شهرسازی نیز در حال اجرا است که روند ساخت آن بسیار کُند بوده و موجب گلامندی همشهریان است در این راستا درخواست می‌شود با توجه به اینکه در داخل محدوده شهر هست نسبت به تسریع در اجرای پروژه اقدام شود و شهرداری از طریق مراجع ذی‌ربط پیگیری لازم را به عمل آورد.

بضاعتی‌پور:

درختان بلوار والفجر به حاشیه اتوبان منتقل شده‌اند

رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج گفت: شهروندان مطمئن باشند حال همه این درختان بلوار والفجر خوب است و هیچ درختی قطع نشده است.

به گزارش پیام آشنا، پیمان بضاعتی پور با اشاره به گلایه شهروندان در خصوص ناپدید شدن بخشی از درختان محدوده جنوب شرقی بلوار والفجر، اظهار کرد: طی سنوات گذشته تعداد زیادی درخت که اغلب از نوع توت کاکوزا هستند، در محدوده جنوب شرقی بلوار والفجر کاشته شده است.

وی ادامه داد: بعد از کاشت این درختان متوجه شدیم که این محدوده مالک شخصی دارد و با پیگیری وی از طریق سیستم قضا در نهایت رأی دادگاه در خصوص قلع‌وقمع درختان صادر شد.

رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج اضافه کرد: با دستور محاکم قضایی چاه‌های جز جابه جایی این درختان باقی نمانده بود به همین دلیل طی فرایندی اصولی این درختان به حاشیه اتوبان کرج- تهران منتقل شدند.

بضاعتی پور تأکید کرد: شهروندان مطمئن باشند حال همه این درختان خوب است و هیچ درختی در این محدوده قطع نشده است.

وی با اشاره به اینکه اجرای طرح اهدای نهال رایگان به شهروندان از این هفته آغاز می‌شود، گفت: شهروندان می‌توانند برای دریافت نهال در مقابل مصلی کرج و شهرداری‌های مناطق حضور یابند.

رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرج افزود: حتی اگر امکان کاشت درخت توسط شهروندان وجود ندارد، شرایطی فراهم‌شده تا متقاضیان درخواست خود را به سامانه ۱۱۴۷-۱۰۰۰ ارسال کنند و نیروهای فضای سبز سازمان به نیابت از طرف آن‌ها درختی را با مشخصات ارسال‌شده بکارند و بعد از پلاک گذاری برای شهروندان ارسال کنند.

خستو تاکید کرد؛

کارکنانی که املاک شهرداری را کشف و معرفی کنند تشویق شوند

نایب‌رئیس شورای شهر کرج گفت: بر اساس تباصر بودجه سال ۱۴۰۰ در نظر گرفتن هدایا و یا تشویق برای کشف و معرفی املاک و مستغلاتی که پنا به هر دلیل ثبت‌نشده‌اند و یا ناشناخته باقی‌مانده و یا صرفاً در حافظه افراد ثبت و ضبط است در نظر گرفته شود.

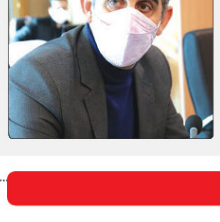

به گزارش پیام آشنا، رحیم خستو عصر یکشنبه در نطق پیش از دستور دویست و سی و هفتمین جلسه رسمی شورا ضمن تقدیر و تشکر از مدیران دو مجموعه شهرداری اظهار کرد: از سازمان فلوا و املاک و مستغلات شهرداری مهندس دهقان و محمودیان برای دومین بار در خصوص اتوماسیون ماده ۱۰۰ و دیگری اتوماسیون املاک و مستغلات که به بهره‌برداری رسید تقدیر و تشکر می‌کنم.

وی با اشاره به راه‌اندازی این سامانه به اجرای چند نکته اشاره کرد و افزود: همه چک‌های بلا وصول بنا به هر دلیل در این سامانه ثبت و یا معامله‌های جدید که مستلزم انتقال چک است (دریافت چک) هم‌زمان در سامانه ثبت گردد.

سخنگوی شورای اسلامی شهر کرج بیان کرد: بر اساس تباصر بودجه سال ۱۴۰۰ در نظر گرفتن هدایا و یا تشویق برای کشف و معرفی املاک و مستغلاتی که بنا به هر دلیل ثبت‌نشده‌اند و یا ناشناخته باقی‌مانده و یا صرفاً در حافظه افراد ثبت و ضبط است، در نظر گرفته شود.

خستو اضافه کرد: هرگونه انتقال املاک به نام شهرداری ناشی از جرائم ماده ۱۰۰ نیز هم‌زمان در سامانه ثبت شود.

وی در خصوص استقبال از بهار گفت: در راستای اجرای طرح استقبال از بهار رنگ‌آمیزی جدارها و جدول‌هایی که از سنگ ساخته‌شده پرهیز شود.

یادداشت

تدابیر دیجیتالی برای سفرهای هوایی

گروه رسانه‌ای اکونومیست از برنامه‌های جدید سلامت برای آسان‌شدن سفرها گزارش می‌دهد که شروع مجدد سفرهای بین‌المللی در قالب اطمینان خاطر مسافران نسبت به امنیت آنها است و فناوری نقش مهمی در تحقق آن ایفا خواهد کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، ونیزی‌ها را می‌توان یک مداخله گر مهم در تاریخ سفر دانست. نارضایتی از هرج و مرج مداوم منجر به ممنوعیت استفاده از کیف‌های چرخدار در کوچه‌های ونیز در سال ۲۰۱۴ شد، همچنین هفت قرن پیش از این تاریخ، این شهر پیشگام استفاده از بستن مرزهای بین‌المللی برای جلوگیری از یک بیماری عفونی بوده است. کلمه قرنطینه ریشه در الزام کشتی‌ها به لنگر انداختن در دریاها به‌مدت چهل روز در صورت مشکوک‌بودن به طاعون دارد. تاثیری که کرونا بر تجارت مسافر وارد کرده بیشتر از تلاش‌ها در جهت جلوگیری از بیماری کووید-۱۹ بوده است. از این رو، باز گرداندن اعتماد در بین مسافران منجر به سرعت بخشیدن به سفرهای دیجیتالی به‌صورت یکپارچه و بدون تماس شده است. باتوجه به اینکه برقراری مجدد سفرهای بین‌المللی بستگی به ایجاد اطمینان خاطر مردم از ایمن‌بودن و یافتن راه‌های قابل قبول برای بهداشت و درمان مسافران دارد بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی اقدام به پیدا کردن راه‌حل‌هایی در جهت ایمن‌سازی سفرها جهت ترغیب افراد به سفر کرده‌اند. بسیاری از کارشناسان معتقدند قرنطینه‌های طولانی به‌اندازه ممنوعیت بازدارنده سفرها هستند. زیرا افراد از پروژ نمی‌ترسند بلکه ترسشان ناشی از رسیدن است که در صورت بازگشت در بازارهای داخلی منجر به انتقال بیماری کووید-۱۹ شده و برای سفر با هواپیما مشکلی ندارند. براساس نظرسنجی که در ژوئیه ۲۰۲۰ توسط شرکت خدمات مالی و بانکداری سوئیسی (UBS) صورت گرفت تنها ۱۰ درصد از گردشگران اروپایی و ۹ درصد مشاغل تجاری از سفرهای هوایی در آینده امتناع می‌ورزند. همچنین براساس اطلاعات جمع‌آوری‌شده، تجمعی بین‌المللی حمل‌ونقل هوایی (یاتا) از بین ۱/۲ میلیارد مسافری که از ابتدای سال ۲۰۲۰ با هواپیما (در سطح داخلی و خارجی) سفر کردند تنها ۴۴ مورد مبتلا به کووید-۱۹ در سفرهای هوایی منتشر شده است. شاید بتوان عمده دلیل کم‌خطر بودن سفر با هواپیما را به‌دلیل وجود برخورداری برخی از جنبه‌های تجاری از فیلترهای هوا دانست که در هر ساعت ۲۰ تا ۳۰ بار هوای داخل هواپیما را تهویه می‌کند. همچنین چیدمان و فاصله‌های بین صندلی‌ها در برخی از هواپیماهای بوئینگ از جمله اقدامات جدید در جهت ایمنی‌سازی سفرهای هوایی است. حتی برخی از شرکت‌های هواپیمایی صندلی‌های میانی را جهت فاصله‌گذاری خالی می‌گذارند. علاوه بر این اقدامات بهداشتی گسترده‌تری در پروژها همچون ممنوعیت تجمع افراد حتی در صف انتظار برای سرویس بهداشتی و فاصله‌گذاری بین مسافران هنگام ورود و خروج از هواپیما صورت گرفته است. در کنار رعایت تمامی این موارد در برخی از شرکت‌های هواپیمایی سطوح داخل هواپیماها بین پروژها کاملا ضدعفونی می‌شود. با این وجود موانع بسیاری جهت بازگشت سفرهای بین‌المللی وجود دارد. یکی از مهم‌ترین این موانع بسته‌بودن برخی از مرزها و تغییرات مداوم در مقررات ورود و خروج گردشگران در بسیاری از کشورها ناشی از افت و خیز ناگهانی کووید-۱۹ است. براساس بررسی‌های شرکت مسافرتی کایاک، از بین ۲۲۰ کشور حدود ۵۰ کشور همچنان سفرهای هوایی خود را بسته‌اند و بسیاری از کشورها محدودیت‌هایی برای سفرها دارند. اگرچه توزیع واکسن‌های موثر امیدوارکننده است اما بازار گردشگری نمی‌تواند منتظر همه‌گیری کامل واکسن در سراسر جهان بماند زیرا اگر محدودیت‌های فعلی تا تابستان ۲۰۲۱ برقرار باشد، حدود ۱۹۸ میلیون شغل در معرض خطر جدی قرار می‌گیرند. از این رو صنعت حمل‌ونقل هوایی جهت بازگرداندن پروژها تغییراتی را در زمان و مکان و چگونگی آزمایش‌ها ایجاد کرده است که البته این امر در کشورهای مختلف متفاوت است. مراکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها در آمریکا توصیه می‌کند که مسافران آمریکایی که تا سه روز پیش از پرواز و سه تا پنج روز بعد از سفرهای خارجی باید آزمایش مربوط به کرونا را انجام دهند و همچنین به مدت ۷ روز در خانه تحت‌مراقبت قرار گیرند. همچنین لازم است مسافران خارجی به آمریکا مدارکی جهت تست منفی کرونا ارائه دهند. بسیاری از کشورهای دیگر نیز این ارائه تست منفی را پیش‌شرط ورود به کشور خود قرار داده‌اند. برخی از کشورها در هنگام ورود به غربالگری یا یک دوره قرنطینه برای مسافران می‌پردازند یا برخی در هتل‌ها با هزینه مسافران تست PCR را انجام می‌دهند که این امر هزینه‌ای حدود ۵۰ تا ۱۵۰ دلار خواهد داشت. تا زمانی که آزمایش‌های سریع، دقیق و ارزان در دسترس نباشد یا واکسیناسیون بطور گسترده در تمامی کشورها توزیع نشود تنها راه امکان شروع مجدد سفرهای بین‌المللی انجام استاندارسازی آزمایش‌های پیش از سفر است. بسیاری از شرکت‌های هواپیمایی همچون یاتا یا اتحمن فرودگاهی جهانی (ACI)، بعنبال ارائه سیستم‌های آزمایش مختلف قبل از پرواز برای جایگزینی قوانین قرنطینه هستند. در صورت بهره‌گیری از چنین سیستم‌هایی و استانداردهای موردتوافق دوطرفه، راه‌هایی برای مشخص‌کردن مسافران واکسیناشده یا بدون کرونا وجود دارد. شرکت هواپیمایی کانتاس استرالیا پاسپورت واکسیناسیون را یک نیاز کلی برای پیش از سوارشدن به هواپیما می‌داند که این امر منجر به اقدامات سریع جهت ایجاد گذرنامه‌های سلامت دیجیتال شده است. یا تا نیز در راستای تحقق این امر یک برنامه سلامت دیجیتال با عنوان پاسپورت سبز را ماده کرده که به دولت‌ها امکان می‌دهد ضمن تعیین هویت مسافران، آزمایش‌های انجام‌شده در حوزه بیماری‌های عفونی به‌ویژه کووید-۱۹ و واکسیناسیون را بررسی کنند که این امر با پرداخت هزینه بسیار کم یا حتی به‌صورت رایگان در اختیار مسافران قرار داده خواهد شد که با حمایت غول‌های فناوری جهان همچون مایکروسافت و اپراکل انجام می‌شود. شرکت بین‌المللی خدمات بهداشتی و امنیتی (SOS)- بزرگ‌ترین شرکت امنیت سفر جهان- معتقد به رایج‌شدن چنین فناوری است که گذرنامه سلامت دیجیتال با استفاده از فناوری بلاک‌چین امن و قابل خواندن است. برنامه‌های این چنینی مبنای تمرکز جدید بر سلامتی در سفرها خواهد بود. اطلاعات سلامتی به‌اندازه گذرنامه امروزی و امنیت برای سفرهای بین‌المللی حیاتی خواهد شد. همچنین تجربه بلیت‌های الکترونیک خطوط هوایی که از ۲۰ درصد در سال ۲۰۰۴ به ۱۰۰ درصد تا سال ۲۰۰۸ رسیده است نشان می‌دهد که اشتراک داده‌های دیجیتال می‌تواند هزینه‌ها را کاهش داده و سفر را آسان کند. اگرچه بین سیستم‌های مختلف بهداشتی با یکدیگر و سیستم‌های اطلاعاتی مسافران در شرکت‌های هواپیمایی تداخل وجود دارد اما ضمن ایمن‌سازی داده‌های شخصی، سیستم‌ها باید از انعطاف‌پذیری کافی برخوردار باشند تا مشخص شود که داده‌های بهداشتی در چه مواردی مورد نیاز است که بین مسافرانی که امکان استفاده از واکسن را ندارند تبعیضی قائل نشود. برای تحقق این امر بازار گردشگری در حال آمادسازی جهت یکپارچه‌سازی سفرها است تا به‌عنوان مهم‌ترین سیستم ذخیره اطلاعاتی، سطح جدیدی از شخصی‌سازی در سفر را ایجاد کند. این سیستم تمامی مراحل سفر همچون بلیت هواپیما، هتل و حمل‌ونقل در بدو ورود را برای مسافر تعیین می‌کند و مسافر تنها مکان و زمان رفتن را مشخص کرده و سیستم‌های دیجیتال جدیدی، تمامی جزئیات سفرها و تنظیمات شخصی همچون پرواز، هتل و غیره را به‌صورت خودکار رزرو می‌کند و حتی تغییرات سفر همچون تاخیر پروازها یا برنامه بارگیری را به اطلاع مسافران می‌رساند که این امر در سفر از لندن به نیویورک مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین شرایط عبور از فرودگاه‌ها با آزمایش بیومتریک آسان خواهد شد. برنامه‌های درحال تدوین است که براساس آن اطلاعات شخص در آن ذخیره می‌شود و هنگام عبور درب در فرودگاه‌ها، درب‌بین‌هامی‌توانند امنیت مسافر را تشخیص دهند و درب‌های ورودی به‌طور خودکار باز خواهند شد و در حال حاضر این امر در ۵۰ فرودگاه جهان درحال آزمایش است.

یادداشت

حاشیه‌نشینی در کلان‌شهرها

یکی از مشکلات پیچیده پیرامون کلان‌شهرها که خود مولد بسیاری از مسائل و مشکلات دیگر می‌شود «حاشیه‌نشینی» است. حاشیه‌نشینی پیامد اساسی صنعتی شدن و شتاب گرفتن شهرنشینی است. حتی همزاد آن محسوب می‌شود. این مهم معضل تمام جوامع به ویژه کشورهای کمتر توسعه‌یافته است.

حاشیه‌نشینی منحصر به کلان‌شهرها است و در محیط شهرهایی شکل می‌گیرد که مزایای زیادی دارند. امتیازاتی که روستاها و شهرهای کوچک از آن بی‌بهره‌اند. بدین رو مردم این مناطق و شهرهای بزرگ گرایش پیدا می‌کنند تا از امکانات اجتماعی، فرهنگی، رفاهی و... آن بهره‌مند شوند. بر این اساس و به این امید به سمت شهرهای بزرگ حرکت می‌کنند و چون نمی‌توانند به راحتی جذب شهر مقصد شوند، در حاشیه شهر ماسکن می‌گزینند.

این پیوند بریدگی از شهر و دیار خود و جذب شدن به سیستم جامعه جدید، آنها را به حالت تعلیق درآورده و سرخورده می‌کند، زیرا دیگر به جایی وصل نیستند. دقیقا به دلیل همین سرخوردگی‌های روانی و نیز وخامت اوضاع اقتصادی‌شان به سمت کارها و مشاغل غیررسمی و غیرقانونی گرایش پیدا می‌کنند و رفتارهای ضداجتماعی از خود بروز می‌دهند و اکثرا در این هنجارشکنی خود نیز می‌سوزند. در واقع حاشیه‌نشین‌ها افرادی هستند که به لحاظ اقتصادی از وضعیت خود رضایت ندارند. بنابراین ناچار هستند که به کارها و مشاغلی دست بزنند که افراد دیگر جامعه به آن کشش ندارند و تمایلی نشان نمی‌دهند؛ یعنی مشاغل غیررسمی که از وجاهت اجتماعی برخوردار نیستند. محلات حاشیه‌نشین به‌دلیل شرایط نامعلوم و ناملاحت اجتماعی، فرهنگی و همچنین فقر از جرم‌خیزترین مناطق شهری به حساب می‌آیند و بی‌شک این جرم‌ها و بزهکاری‌ها و تبعات آن، امنیت انسانی شهرها را به مخاطره می‌اندازد. باید بدانیم نرخ جرائم در این مناطق، به علت تراکم بالای جمعیت، باروری بالا، بی‌سوادی، فقر و گسست پیوندها و هنجارهای اجتماعی، بسیار بالاست.

معایب و پیامدهای حاشیه‌نشینی:

-ایجاد فاصله و تضاد فرهنگی بین افراد مهاجر و شهروندان عادی

- فراهم شدن بستر رفتارهای ضداجتماعی و انتقام از جامعه

-نابود شدن اقتصاد تولیدی و رواج اقتصاد مصرفی

- بالا رفتن میزان جرم و به خطر افتادن امنیت کلی شهر و شهروند

-شکاف عمیق اقتصادی، رفاهی با شهروندان و ایجاد حس دشمنی با جامعه

حل یا تعدیل این پرسش پیش می‌آید که آیا راهی برای رهایی از این معضل وجود دارد؟

واقعیت این است که جوامع شرقی و غربی راه‌های زیادی را برای برون‌رفت از این مشکل طراحی کرده‌اند به عقیده بسیاری از جامعه‌شناسان ریشه‌کن شدن این پدیده دشوار به نظر می‌رسد اما صد البته با اجرایی کردن بسیاری از راهکارها می‌توان از شدت و میزان آسیب‌های آن کاست یا جلوی روند رو به رشد آن را گرفت.

-بهبود وضعیت اجتماعی، اقتصادی استان با هدف تمرکززدایی از کلان‌شهرها می‌تواند در میزان مهاجرت موثر باشد.

-اشتغال‌زایی در شهرستان‌ها، روستاها و حومه و همچنین ایجاد مراکز آموزشی، بهداشتی و درمانی

- کاهش فاصله فرهنگی- اجتماعی با احداث سینما سال‌های ورزشی- فرهنگ‌سرا، مدرسه کارگاهها و کارخانه‌های تولیدی و گسترش کارآفرینی

-توجه به سیستم تامین اجتماعی همگانی و ارائه خدمات بهداشتی و رفاهی در قالب بیمه

-بهبود بخشیدن شبکه حمل‌ونقل

- تدارک راهکارهای حمایتی مانند پرداخت یارانه و وام، ساختمان و آپارتمان در مناطق موجه و تعیین شده به قیمت ارزان

-فعال کردن سازمان‌های غیردولتی کمک‌رسان مانند NGO و همچنین گروه‌های محلی CBO

- به مشارکت گرفتن مردم حاشیه‌نشین و به کار گرفتن توان و انرژی نهفته آنها برای همکاری با سازمان‌های مردم‌نهاد

و راهکارهای بسیار دیگری از این دست که در این مقاله نمی‌گنجد

باید بدانیم: این پدیده مشکلی نیست که با چشم بستن و نادیده گرفتن بتوان آن را پنهان کرد. روابط علت و معلولی بسیار قوی و محکمی بین مثلث فقر- مهاجرت- حاشیه‌نشینی وجود دارد که این معضل را حائز اهمیت می‌کند و توجه ویژه و جدی دولتمردان و صاحب‌منصبان را می‌طلبد. معضل حاشیه‌نشینی یک تهدید است اما می‌توان آن را به فرصت تبدیل کرد.

فاطمه رستمی اصانلو